

דת

רבנים מעופפים

הרב שמעון אפרתי אוהב לטוס. הגבר שחור-הזקן, הנוהג להתקשט בכסיות לבנות ובמקל-טיולים בעל ליש מבוססת, ריחף לא פעם בשמיים דרש שמיים. הוא סס לחרש כדי לארגן שם משלוח ארוזים שחוטים לישראל, עבר לארגוניו ולאורו-גחאי לארגון משלוח הברש, טיפל אפילו בעסקי-הברש של אינקודה בחבש. כל זה עשה בתור מנהל מחלקת הכשרות של הרבנות הראשית.

יום אחד הרים שמעון אפרתי את עיניו השמימה. לפתע תקף אותו רעיון חדש: ומה בדבר הכשרות במטוסים עצמם? הודיע הוא לממונים עליו: רבנים רבים, הטסים לא עג, ושראים משלה כאובה זו, ואין בידי הרב תשובה כשרה. כי האוכל באז על, המוכא מוכן למטוס, וקנה בערים שונות בעולם מספקים כשרים, עלידי צחת חילוני, המבין אולי בעסקי-אוויר, אך לא בעסקי-כשרות. צחת זה אינו מוסמך לבדוק באינו מידה האוכל הכשר כשר באמת.

ישם שמויים. אותה שעה עסקה ארעל במאבק מר. הרבנים דרשו כי התורה תפסיק את כל טיסותיה בשבת. אולם אל על הסי בירה שהבר אינו אפשרי. המטוסים אמנם אינם טסים בשבת בשמי ישראל, אך אינם יכולים להקפיד על לוח זמנים שיקרע אותם בשבתות ברחבי העולם.

הרבנים נטו להעלים עין מטיסות-השבת ולהסתפק בהסבר שאין טיסות בלתי-חיוניות ביום הקדוש. אך אפרתי סיפק להם נשק חדש. הם העתיקו את החזית, דרשו עתה כי ארעל ימנה רבנים מעופפים, בדומה לרבנים השטים באוניות שוים. רבנים אלה לא יטוסו אמנם בכל מטוס, אך יערכו סיקור יעיל על המזון.

לא היה איכפת לארעל לספק כמה מיש-רות מעופפות טובות לבני-החנות של המפי-לגות התיירות. החברה, המבינות את כספי משלם-המיסים בתנופה רבה, ושגרעונה מגיע 10% אלפים לירות ב24 שעות, היתה במקי-רה הגרוע ביותר שפכת עוד כמה אלפי לירות לשנה לתוך החבית הסרת-החתימת. אולם היה קיים חשש אחר בהנהלת החב-רה: אם הרבנים המעופפים יהיו במטוס, תתעורר בעיית הטיסה בשבת בצורה הרבה יותר חמורה, וזחאק בשעה שהחברה מבקשת להטיס את מטוסיה גם בשבתות כדי להתק-רב למשהו הדומה ליעילות.

אפריים בן-ארצי, מנהל ארעל, הודיע שלא יקבל את האולטימטום הדתי. הרבנים רמוזו שינערו את הוצגם מכל אחריות לכשרות אלעל, ערב שנת-העשור. המאבק הגדול לשם שמיים נראה כחסר-פתרון.

עסקים

ידיים של זהב

תפקידו של שוטר הוא לפתור תעלומות. תפקידו של סוחר הוא לעסוק בעסקים. החרוש נדמה היה כאילו המצב בישראל הוא הפוך: המפקח הכללי של משטרת ישראל היה מעורב בעסקים, ואילו ציבור הסו-חרים ניסה לפתור את אחת התעלומות ה-מזרות ביותר בעולם המשק: כיצד החי-זיקה חברה י. מ. סחרוב ובניו בע"מ בי-זהב שערבו הגיע ל750 אלף ל"י?

"הון שחור"? התעלומה הגיעה ליעני הציבור בכותרת גדולה במעריב. "חברה סחרוב" סיפר העתון במתימות, "הצהירה במסי-ההכנסה על מכירת זהב ב750 אלף ל"י. בגוף הידיעה סופר כי חברה י. מ. סחרוב ובניו בע"מ הצהירה מרצונה הטוב בפני מסי-ההכנסה על סכום זה, שקיבלה כתוצאה ממכירת זהב שהיה ברשותה עוד מימי המנדט. סוף הכתב האלמוני: "כפי שנוודע אין קשר בין מקרה זה לבין הדין שנערך לאחרונה בהעדת-המשנה של העדת-הכספים של הכנסה, בקשר לבקשתם של מחזיקי "הון שחור" לתת להם הכשר להקי-מת מסעל קסטיל בדימונה."

מבחינה עתונאית, היתה זאת ידיעה מר-זרה. קשה היה להבין מה היה הקשר בין הזהב של האחים סחרוב לבין המפעל ה-מוצע בדימונה. עוד יותר קשה היה להבין מה גרם לפרסום הידיעה זחאק באותו יום — עוד קשר עם שוים מאורע אקטואלי, ועוד בהבלטה רבה כזאת. רק דבר אחד היה ברור: מעריב הוא שופרה הכמעט-רשמי של צמרת משטרת ישראל, והמפקח הכללי יחזקאל סהר הוא בעל 14400 מניות רגי-לות בחברת סחרוב ובניו.

השותף הפאסיבי. מה הבעיר את הכובע בעל עיטוריה-הכסף על ראשו של המפקח הכללי? היתה זאת ידיעה קטנה, שהופיעה ביומן חרות: "חברה מסחרית מפורסמת, שאחד משותפיה הוא עתה פא-סיבי, הצהירה בימים אלה על רוחים בס-כום של 750 אלף ל"י ממסחר בזהב בשנת 1951/3... במקרה זה היתה זו העלמה ממסי-ההכנסה, ועם זאת היתה העיסקה בכי-ללה בעלת אופי בלתי-חוקי."

השאלה הראשונה: מניין בא הזהב הזה לידי משפחת המפקח הכללי? בימי המנדט היתה סחרוב ובניו חברה קטנה יח-סית. היא לא עסקה בזהב. מניין היה לה הון עצום כזה?

שאלה שניה: מדוע החזיקה החברה ב-זהב הזה גם אחרי קום המדינה? סחרוב ובניו עוסקת בעסקים ענפים, זקוקה להון שלה כדי לממן אותם. היא אף קיבלה הל-אות גדולות מהמדינה. קשה היה לתאר כי חברה כזאת, הרחוקה מעסקי זהב, תחזיק בסכום אדיר כזה בכספה, כאבן שאין לה הופכין, מבלי שיכניס רוחים כלשהם. שאלה שלישיית: כיצד לא הצהירה החברה על רכוש זה בשעת מלחמה-הרכוש, בשנת 1952, כשכל חברה נדרשה להודיע על רכו-שה לממשלה? ואם הגדירה את הזהב כהון (במקום כרכוש), מדוע לא מסרה על כך הצהרת-ההון עד שנת 1956, כנדרש בחוק?

שאלה רביעית: מדוע לא דרשו שלטונות מסי-ההכנסה מחברת משפחת המפקח הכללי הצהרת-ההון עד שנת 1956? מכל הצדדים, היתה זאת עיסקה מוזרה ביותר, אשר המשרה הכלכלית היתה בלי-ספק מתעניינת בה, אילו היה המדובר ב-משפחה בעלת שם פחות מצלצל.

עין עצומה. אלמלא היו 750 אלף הל"י מונחות בכספה המסתורית, אלא היו רחמים מעסקות החייבות במסי-ההכנסה, היתה חברת משפחת המפקח אלצת לשלם עליהן מסי-החברה בשיעור 63%, היינו סך של 472 אלף ל"י. מה שקרה השבוע היה כמעט ההיפך: הממשלה נאותה להלות לחברה חצי מיליון ל"י נוספות.

הודיע האוצר: הלוואה זו ניתנה לסחרוב ובניו כדי שתרכוש את מחצית מניות חברת אינקודה, השייכת לחברה הממשלתית יס"סוף, חברה לתעשייה בע"מ. הפסדי אינקודה בשנה שעברה: 749 אלף לירות. מה המרץ את משפחת המפקח להיכנס לחברה כושלת ולהתעסק בשחיתות פרות במחרי אפריקה — עסק הור לה ביותר? מנחשים סוחרים מנוסים: היתה זאת פשרה עם הממשלה, המעלימה עיין מענין הזהב המיסורי, תמורת השקעת הכסף בחברה ממשלתית ביטח-מול.

מסים

יד ימין היא החולבת

לממשלה, כמו לאדם, יש שתי ידיים. לרוב, שתיהן לוקחות. אולם השנה נוצר בישראל מצב אידיאלי יותר: יד אחת נר-תנת, יד שניה לוקחת בחזרה. השאלה: איזו יד תזיה גדולה יותר?

השנה נפתחה בענן של חלומות חרודים. הממשלה היצירה מראש על הקלות אדירות במסי-ההכנסה, עשתה רושם רב לא רק ב-ארץ, אלא גם בתפוצות. בין החלומות: הפחתת שיעורי המסים לבעלי הכנסות-ביניים (מ700 עד 400 ל"י בחודש, בערך) והורדת יב-המגן.

יד שמואל היא החולמת. עם הגשת התקציב החדש בשבוע שעבר (העולם הזה 1061) ועיכול פרסיו, נתברר כי יד שמואל ה-חולמת, קטנה הרבה יותר מכפי שחשבו. הישג אחד היה ברור: יב-המגן הישיר חוסל. בצורה זו ירד שיעור-המס של ה-חברות מ63% ל50%, ואילו בעלי המשי-כורות הקטנות נהנו עוד יותר. עובד נשוי, אב לילד אחד, בעל הכנסה חודשית של 250 ל"י, ששילם עד כה 20 ל"י לחודש, ישלם כשנה הבאה רק 14 ל"י. עובד נשוי, אב ל3 ילדים, בעל משכורת של 400 ל"י, שילם בשנה שעברה 47.500 ל"י, ישלם עתה 37.500 ל"י.

אולם הקרב האמיתי היה נטוש במקום אחר. כדי להרגיע את מרד המהגננים וחכי-ריהם, הובטחה לבעלי ההכנסות הגבוהות הקלות גדולות בשיעורי-המס. לעומת זאת התכונן האוצר להטיל מסים חדשים על ה-שעות הנוספות, הפרמיות ותוספות-היוקר של הפועלים.

עתה נתברר שהיה זה חלום-שוא. מנהיגי הפועלים במפא"י אמנם הסכימו לחתר ה-שנה על העלת שכר-היסוד ולהמשיך בזיוף (המשך בעמוד 8)

השלב האחרון בהכנתו של עמנואל פינס היה קנית בגדים ובגד-אימונים. על בגד הים רקם את חמלה "לחש"י, ואילו על בגד האימונים העליון נתן לרקום את הכתובת "ישראל" באותיות לטיניות.

אכנס' לה-מאנש

לרוסים היה "המפקח הכללי", לאייצלה נורד שנחשב בעיני כל הבריות לנציג הצאר, ושהפך את גדולי העיר למגוחכים. לגרמנים היה "הסרן מקפניק", אסיר-לשעבר שלבש מדי קצין, אשר אנשי-ציבור והשתלט למשך כמה שעות על עיירה שלמה.

השבוע תרמה ישראל מקורית משלה לאוסף זה. לרוע המזל — לעיני העולם כולו. זהו סיפור שכמעט לאייאמן — סיפור על עלפי-חמד, תמיס-מראה ומלכב, שהצליח להולך שולל מדינה שלמה, על מיטב עתוניה ומופדותיה, במשך שנים ארוכות, וליצור השבוע סנסציה כמעט-עולמית. "העולם הזה", הנמנה אף הוא עם הקרבנות, מוסר סיפור זה ללא משוא-פנים, מתוך נאמנות לאמונתו שתפקידו של עתון הוא לגלות את האמת — אפילו אם היא פוגעת גם בו.

את הארץ, קיימות שתי גירסות שונות ל-חלוטין: זו של פינס וזו של העתונות העולמית וסוכנויות הידיעות. לפי הידיעות שהגיעו מפנס, באמצעות סלגרמות, שליחים ושיחות טלפוניות עם בני משפחתו, הגיע פינס במועד הדרוש לכף גרינה בצרפת, שם היו משתתפי הצליחה צריכים להתכנס. מאחר שלא מצא, לדבריו, את שאר המשתתפים שהוזמנו לתחרות, החליט פינס לצלוח לבדו את התעלה, הופיע

מ אז צדחו בני ישראל לפני שלושת אלפים ומאתים שנה בערך, בנסיבות מיסטריות מאוד, את ים סוף, לא היתה צליחה כה מסתורית ומוזרה כצליחת תעלת לה-מאנש, אותה ביצע כביכול השחיין ה-ישראלי עמנואל פינס. פינס בן ה-19 המריא ביום השישי שעבר לצרפת, שם עמד ל-היערך, לדבריו, ביום השני 27 לחודש ינואר, מבצע בינלאומי של צליחת תעלת לה-מאנש. על מה שאירע לפינס מיום שעזב

הגביעים אוסף הגביעים של עמנואל פינס מכיל חמישה גביעים. הגביע הקיצוני שלוש גביעים האמצעיים ניתנו לו עבור הישגיו בצליחת הכינרת השונות מטעם חילי-הים, ואילו חבניע השמאלי הוא תרומת בית-החרושת לשוקולד ליבר מתל-אביב. גם חילי-הים וגם בית-החרושת ליבר אינם יודעים מאומה על גביעים אלה או על עמנואל פינס.